

Bývalá francouzská kolonie požaduje reparace

infokurýr.cz/n/2024/09/28/byvala-francouzska-kolonie-pozaduje-reparace

kurýr

28. září 2024

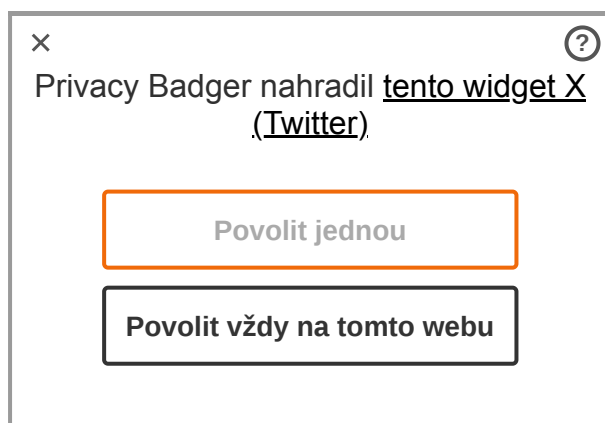
Dočasný prezident Haiti mluvil o důstojnosti své země, než si namočil oblek, když se pokusil nabrat vodu z džbánu

Haitský prozatímní vůdce Edgard Leblanc Fils požadoval, aby Francie zaplatila „*spravedlivé a přiměřené reparace*“ jako kompenzaci dluhu z koloniální éry, který byl jeho národu vnucován. Jeho volání po „*respektu*“ se však stalo virálním z jiných důvodů poté, co se během projevu namočil džbánem vody.

Leblanc, předseda Haitské prozatímní prezidentské rady, ve čtvrtek na Valném shromáždění OSN v New Yorku popsal svou zemi jako „*velkou oběť historické nespravedlnosti, která zpomalila její rozvoj a zatížila její obyvatele*“.

„*Tento dluh byl nespravedlivým trestem, který po celé generace potlačoval potenciál haitského lidu,*“ řekl Leblanc na shromáždění OSN. Haiti, řekl, „*nehledá charitu, ale spravedlnost, respekt k jeho důstojnosti a jeho právu na důstojnou a prosperující existenci.*“

Když Leblanc řekl slovo „*důstojnost*“, zvedl velký džbán vody a pokusil se z něj napít, přičemž si vodu rozlil po celém obleku. Videozáznam incidentu se rychle stal virálním a Leblanc byl zřejmě jediným řečníkem na shromáždění, který pil přímo ze džbánu, místo aby si naplnil sklenici jako první.

Rychle se však vzpamatoval a žádal peníze z Francie. Haiti se podle něj snaží „*uplatnit spravedlivé a přiměřené reparace, které našim lidem umožní osvobodit se z neviditelných řetězů této nespravedlivé minulosti*“.

Leblanc měl na mysli dluh, který na Haiti uvalila Francie v roce 1825, dvě desetiletí poté, co povstání otroků ukončilo vládu Paříže nad karibským státem. Podle dohody bylo Haiti nařízeno zaplatit Francii 150 milionů franků v pěti ročních platbách výměnou za diplomatické uznání a kompenzovat Paříž za ztrátu její nejproduktivnější kolonie.

Haiti si muselo půjčit peníze od Francie a USA, aby zaplatilo byť jen jedinou instalaci, čímž ve skutečnosti vznikl dvojnásobný dluh. Když Haiti v roce 1947 provedlo svou poslední platbu, odhadovalo se, že zbídačený národ odevzdal celkem 12 milionů franků, tedy dnes více než 560 milionů dolarů.

Leblanc nevedl, kolik peněz požaduje, ale aktivisté již dříve požadovali až 200 miliard dolarů, pomocí neprůhledných metod pro výpočet úroků z 560 milionů dolarů placených Haiti plus potenciální ekonomický růst zbrzděný stoletím splátek. Francie již vyloučila jakoukoli platbu reparací.

Haiti se v desetiletích od poslední splátky dluhu potácelo od krize ke krizi. Diktátoři otce a syna Francois ‚Papa Doc‘ Duvalier a Jean-Claude ‚Baby Doc‘ Duvalier vládli zemi od roku 1957 do roku 1986, během této doby vzrostl státní dluh a haitské obyvatelstvo zůstalo nejchudší na západní polokouli. Nedávno bylo Haiti zpustošeno zemětřesením v roce 2010, které zabilo více než 220 000 lidí, a země se po atentátu na prezidenta Jovenela Moise v roce 2021 propadla do anarchie.

Konfederace zločineckých gangů sloužila jako de facto vládci Haiti, dokud nebyla začátkem tohoto roku ustavena Přejídná prezidentská rada, která měla zemi řídit, dokud nebude zvolen prezident.

